Visų Šventųjų išvakarėse, prieš ruošdamasis ilsėtis,
Visad pasirūpink, kad tavo guolis būtų palaimintas;
Paženklink jį kryžiumi ir duona pašventink,
Sugiedok „Sveika, Marija“ ir „Tikiu Dievą Tėvą“,
Nes tada Nakties Ragana lakstys
Su savo devyneriopa svita,
Nesvarbu, vėjas tyliai dainuos ar garsiai,
Sėlins per mėnesieną ar į debesį susisupusi.
Tas, kuris išdrįs į Šv. Svitino kėdę atsisėsti,*
Kai Nakties Raganos sparnai virpina orą,
Ištaręs užkeikimą tris klausimus užduoti galės,
O ji privalės atsakyti.

— Sir Walter Scott

* Svitinas — IX a. anglosaksų vyskupas, paskelbtas šventuoju. Liaudies dainose ir pasakojimuose Šv. Svitino kėdė yra paslaptinga ir pavojinga vieta, kur žmogus atsisėda, norėdamas iškviesti dvasias ar sužinoti ateitį. (Čia ir toliau — *vertėjos pastabos*).

Prologas

Holistouno kaimas, Nortumberlandas
Prieš dvidešimt metų

Moteris gulėjo ant lapų paklotės nepataisomai sulaužytu stuburu.

— Tu dėl visko kalta.

Balsus girdėjo tarsi pro vandenį — tolimus, iškraipytus, žodžius — nerišlius. Kalbėjo sukiodamiesi apie jos kūną; fizinis skausmas ėmė trauktis. Su juo nyko ir jos sąmonė, tekėjo iš kūno į tą „Anapus“, apie kurį kalbėdavo žmonės.

Ar jau viskas? svarstė ji. *Negi tai ir yra mirtis?*

— Žiūrėk į mane, kai su tavim kalbu.

Po smūgio į galvą prie kaukolės pagrindo susiformavo milžiniškas krešulys, todėl ji negalėjo nei pajudėti, nei pakreipti žvilgsnio, net jei ir būtų norėjusi. Įstengė vien pratisai dejuoti.

— Tu niekada manęs negerbei. Pažvelk, kuo tai baigėsi! Esi tik purvas po mano kojomis.

Moteriai pasirodė, kad pro šakas virš galvos matyti žvaigždės. Kai į šonkaulius dar kartą žiauriai spyrė, ji nieko nebepajuto.

— Visada buvai *savanaudė*, galvojai tik *apie save*.

Ir vėl spyriai, švokščiantis alsavimas nuo pastangų.

— Niekas tavęs nepasiges. Ar žinai? *Niekas*.

Rūke pasivaideno, kad mato sūnų, nors tai neįmanoma — vaizduotės apgaulė. Ji nusišypsojo tariamam berniukui tokiomis kaip jos akimis. Skruostais ėmė ristis ašaros, kai gulėjo slėnyje, kur vaikystėje žaidė, vėliau rankomis susikibusi vaikščiojo su mylimuoju. Pirštų

galiukais palietė žemę, ir, paskutiniams gyvybės syvams paliekant kūną, ji vėl prisiminė Niką, prieš daug metų mėlynais botukais spardantį lapus.

Myliu tave, mamyte.

Aš irgi tave myliu, brangusis.

Tik po dešimties minučių, išlieję kvailą laukinį pyktį, jie suvokė, kad moteris mirusi.

1 skyrius

Mergelės šaltinis, netoli Holistouno kaimo
Helovynas... po dvidešimties metų

Diena spėriai traukėsi į vakarą, ir lapai, degę geltonais ir rudais atspalviais, ėmė vysti. Tai nebebuvo šiltas skliautas, o grėsmingas apsiaustas tirštoje tamsoje, kurios centre telkšojo senas tvenkinys. Jo vandenys tarsi sustingo, kai į netoliese susirinkusius žmones it ilgi pirštai ėmė tiestis šešėliai.

— Palaiminto Samhaino visiems, — sveikino Sabrina, apeidama savo nedidelę bendruomenę. — Mes esame visuma to, kas gyveno prieš mus. Mūsų protėvių ugnys ryškiai dega mumyse.

— *Būkite palaiminti*, — choru atsakė susirinkusieji.

Iškėlusi deglą, ji apėjo ratą ir uždegė keturis mažesnius deglus, įsmeigtus į žemę keturiose pasaulio šalyse — šiaurėje, pietuose, rytuose ir vakaruose. Tarp jų buvo pribarstyta pušų šakelių ir gėlių.

— Ilgus tamsos mėnesius mes prisiminsime mylimus žmones, išėjusius iš šio pasaulio į Anapusinį. Nes tamsoje pasaulis atsinaujina, — sušnibždėjo žynė. — Nebijokite mirties, nes ji pranašauja naują gyvybę.

Vis dėlto ji uždegė keletą spingsulių išskaptuotuose moliūguose, tapusiuose pabaisų veidais, turinčiais atbaidyti nekviestas mirusiųjų dvasias, tą ypatingą metų naktį lengviau prasmunkančias į gyvųjų pasaulį.

Sabrina palaimino ratą kaip tik tuo metu, kai paskutiniai saulės spinduliai apgaubė jos galvą skaisčia šviesos aureole. Tada ji siekė du-

bens su vandeniu iš šaltinio. Viena ranka laikydama jį, kita ištraukė nedidelį ritualinį durklą, kurio smaigaliu palietė vandens paviršių.

— Šventinu ir valau šį vandenį, kad taptų tyras ir vertas būti šiame šventame rate, — toliau kalbėjo ji. — Deivės Motinos ir Dievo Tėvo vardu šventinu šį vandenį.

Tada durklo smaigaliu ji palietė druską, kurios atsinešė „Tupperware“ indelyje.

— Laiminu šią druską, kad taptų verta būti šiame šventame rate, — ištarė ji. — Deivės Motinos ir Dievo Tėvo vardu šventinu šią druską.

Sabrina atsisuko į šiaurę ir dar kartą apėjo ratą, įsivaizduodama, kaip jos energija nusidriekia virš jo tarsi apsauginis laukas.

— Štai rato riba, — paskelbė. — Niekas, išskyrus meilę, į jį nepateks. Niekas, išskyrus meilę, iš jo neišeis. Suteikite jam galią, Senieji!

Kai ratas buvo užvertas, o drąsieji patogiai susėdo šventojoje žemėje, temperatūra miško aikštelėje nukrito, ir iš saulės teliko plona ugninė linija, matoma pro aplinkinius medžius.

— Ilgus amžius šie vandenys gydė ligonius, — vėl prabilo ji. — Šaltinis krikščioniškosios Mergelės Marijos garbei buvo pavadintas Mergelės šaltiniu, tačiau mes, senųjų papročių sekėjai, žinome, kad šią galingą versmę dovanojo pati Deivė Motina, norėdama numalšinti kiekvienos gyvos šių apylinkių būtybės troškulį ir pagydyti tai, ką reikia gydyti. Nes Motina pro vandenį mato viską — taip pat ir tai, ko patys matyti *negalime*.

Ji mostelėjo jaunai moteriai.

— Elena iš Holistouno kaimo, — kreipėsi, — ko ieškai šią Samhaino naktį?

Maždaug trisdešimties moteris išėjo į priekį ir ryžosi kalbėti.

— Trokštu išgydyti savo širdį, — atsakė ji. — Vyras paliko

mane dėl kitos moters, ir dabar toji laukiasi. Aš niekada... niekada negalėjau susilaukti kūdikio. Mano širdis ir protas sugniuždyti.

Vyresnioji moteris ją užjautė, nes žinojo, kas nutiko: visas kaimas kalbėjo, esą jaunasis Grantas Niumanas susidėjo su kažkokia poniute iš miesto ir po dvejų santuokos metų dėl jos paliko žmoną. Kaimietė Elena savo vyrui pasirodė per prasta, tad jis sudaužė kuklias jos svajones drauge kurti namus ir šeimą.

— Sunku pakelti tokį sielvartą, — atsiliepė Sabrina ir paėmė moterį už rankos, — tačiau tavo gyvenimas *dar prieš akis*, ir kas nutiko — tik į gera. Tokia yra Motinos ir Tėvo valia...

Elena ėmė purtyti galvą, nenorėdama ar negalėdama priimti nuoširdžios paguodos.

— Aš negaliu *miegoti*, — prisipažino ji ir sunkia ranka padėjo ant altoriaus maišelį monetų. — Man kąsnis *stringa* gerklėje. Kamuoja mintys tik apie juos abu, bet juk jie apie *mane* tikrai negalvoja. — Jos lūpa sudrebėjo mėginant sulaikyti ašaras. — Negaliu šitaip gyventi, — tyliai sumurmėjo. — Nenoriu, kad jis būtų laimingas su *ja*. Jis privalo prisiminti, koks buvo laimingas su *manimi*. Noriu, kad ir jis *kentėtų*. Maldauju Motinos ir Tėvo man padėti.

Suraukusi antakius Sabrina stipriau suspaudė moters ranką.

— Šis kelias tamsos, — įspėjo, — mes einame ne tuo keliu.

Kažkas virptelėjo širdyje.

— Reikia žvelgti ne į išorę, o vidun, — aiškino ji. — Privalome kreipti žvilgsnį į save, Elena. Neteršk savo proto kerštu mintimis, liaukis galvojusi apie išdavystę, atlaisvink vietos geresniems dalykams.

Ji iškėlė dubenį su vandeniu.

— Pažvelk į vandenį ir pamatysi save Motinos akimis, — sušnibždėjo ji. — Tu esi tobula tokia, kokia esi, nes Ji tave sukūrė. Esi viena iš tų nuostabių palaimintųjų, kurie mus supa. Leisk savo sielos šviesai nutvieksti tamsą ir tapk tvirta. Būk palaiminta, Elena.

— *Būk palaiminta*, — choru pritarė visi susirinkusieji.

Sabrina panardino ranką į vandenį ir palaimino moterį, šnibždėdama užkalbėjimo žodžius. Tada atsistojo, pasisuko į šiaurę, susikaupė ir ėmė jausti, kaip kosminė energija srūva per kūną.

— Šią naktį, kai atsisveikiname su šviesa ir pasitinkame tamsą, truksiančią iki pat Jolės*, šydas tarp šio ir ano pasaulio yra ploniausias.

Ji nutilo, leisdama žodžiams išsisklaidyti tyloje, kurią lydėjo tik degančių malkų spragsėjimas ir tolimas naktinio paukščio ūbavimas.

— Aplink mus vaikšto dvasios, — tarė šypsodamasi. — Tiek šiame pasaulyje, tiek anapusiniame egzistuoja Gėrio ir Blogio jėgos.

Staigus vėjo gūsis pakėlė nuo žemės lapus, tarsi norėdamas patvirtinti jos žodžius. Deglų šviesa sumirgėjo, o žmonės rato viduje ėmė dairytis, vienodai sumišę ir smalsūs.

— Pažvelkime į veidrodį Deivės akimis, pasižiūrėkime, ką ji gali mums pasakyti.

Sabrina tikėjo, kad yra apdovanota Antruoju regėjimu, tad išėjo iš apsauginio rato ir prisiartino prie šaltinio krašto. Ten ji atsiklaupė ir pažvelgė į savo virpantį atspindį rašalo juodumo vandenyje.

— Matau meilę! — sušuko ji Elenai. — Tavęs laukia *meilė*, kur kas didesnė ir galingesnė nei anksčiau.

Elena norėjo tuo tikėti.

Ji iš visos širdies norėjo tuo patikėti.

— O kas dar? — išdrįso paklausti ji. — Koks jo vardas?

— Vardo nesužinosi, kol širdis neužgis ir nebus atvira įsileisti naują meilę, kurią sukurs Motina, — paaiškino žiniuonė. — Atsimink, kai viskas sunyksta, prasideda atsinaujinimas ir atgimimas. Senos žaizdos ir skausmai privalo užgyti.

Elena linktelėjo.

* Senovės germanų žiemos saulėgrįžos šventė.

— Ar matote... ar matote mano močiutę? Ką ji sako?

— Edita su tavimi visada, ne tik šią naktį, — atskleidė moteris ir aukštai iškėlė rankas. — Pažiūrėkime, ar jos dvasia prisijungs prie mūsų.

Sabrina nuleido ir įmerkė rankas į geliantį šaltinio vandenį.

— Edita! Mes esame...

Nebaigusi minties, ištraukė rankas iš vandens ir ėmė tyrinėti jas ne visai suprasdama, ką mato.

— Mes... mes... — pamėgino dar kartą ir žodžiai įstrigo gerklėje.

Vanduo buvo raudonas.

Raudonas kaip kraujas.

Ji vėl atsigręžė į ratą.

— Vanduo raudonas! — šūktelėjo ji ir ištiesė rankas, kad visi pamatytų dėmę ant odos. — Susitelkė tamsiosios jėgos — skubėkite namo ir įsitikinkite, ar šeimos saugios!

Pabūgusi grupelė iškriko po laukymę, o ji liko viena.

Tada žynė ilgos suknelės klostėse surado ir ištraukė kapšiuką, pilną svarų monetų, ir vieną po kitos sumetė jas į šaltinį.

— Palaiminto Samhaino, — ištarė ji.

2 skyrius

Frederiko Hamblo charakteris visiškai neatitiko pavardės*.

Pravardžiuojamas visaip — Hambugu, Ebenezeriu** ar, ne taip gailestingai, Storuoju Fredžiu dėl godumo viskam, — Fredas pasiekė tokį gyvenimo tarpsnį, kai nesuko galvos, ką apie jį šneka kaimynai. Tiesą sakant, kyla abejonių, ar jam *išvis* kada nors tai rūpėjo. Jis tikrai niekada neieškojo jų draugijos ir, kiek įmanoma, vengė visų socialinių ryšių, ypač po to, kai prieš dvidešimt metų paliko žmona. Jau tada Fredas priėmė išmintingą sprendimą užsidaryti savo kiaute ir kalbėti, kai būtina, užkimšus ausis apkalboms, kurios per tuos plepius neišvengiamai keliavo iš vienų namų į kitus.

Kvailiai visi iki vieno.

Kai susituokė, Fredas persikėlė į Holistouną paprašytas Dianos, nes ši tikino esanti „namų paukštė“, pasiilgusi šeimos. Fredui niekada nepatiko ši vieta: sauja akmeninių namukų ir ramus gyvenimo būdas. Jo skoniui čia buvo gerokai per tylu, tačiau vyras stengėsi prisitaikyti prie žmonos dar ir dėl to, kad ji paveldėjo kotedžą, vadinasi, jam nereikės sunkiai dirbti dėl būsto. Dabar jis suprato, jog įstrigo Holistoune ir veikiausiai liks čia iki savo apgailėtino gyvenimo galo, nors Dianos šalia nebebuvo.

Pagalvojęs apie tai, Fredas atsiduso ir nupėdinęs per virtuvę atsidarė bufetą, kuriame laikė sodo gale, pašiūrėje, paties virto alaus butelius. Atsukęs vieną su pasimėgavimu susivertė didelį mauką ir nuėjo į ankštą savo kotedžo svetainę. Jo būstas blokuotųjų namų

* Angl. *humble* — kuklus, nuolankus.

** Angl. *humbug* — apsimetėlis; Ebenezeris Skrudžas yra Čarlzo Dikenso personažas — šykštus, niūrus, nemėgstantis švenčių ir šventinio šurmulio.

eilės gale, stovėjo kampiniame sklype, tad pro galinį langą vėrėsi platūs vaizdai į kaimo erdves, o pro priekinį — į pagrindinę gatvę, jei galima tokia vadinti.

Vos tik Fredo užpakalis palietė nudrengtą fotelį, pasigirdo beldimas į duris.

— Prakeikti vaikai, — sumurmėjo jis ir sunkiai pasikėlė. — Seniai turėjo žinoti, kad iš manęs jokių saldumynų negaus!

Apimtas teisėto pasipiktinimo, Fredas nekreipė dėmesio į aštrų skausmą, nudiegusį kelio girnelę, ir nušlubčiojo iki priekinių durų.

— Eikit visi tiesiog...

Žodžiai įstrigo burnoje, nes prie slenksčio jo laukė ne marga, poliesteriniais vampyrais persirengusių vaikų grupelė, o patraukli, maždaug penkiasdešimties metų moteris su dirbtinai malonia šypsena veide.

— Sveiki, — prabilo ji, dar plačiau nusišypsodama. — Atsiprašau, kad trukdau, pone Hamblai, aš esu Kristina — pamenate? Kristina Harvi. Jūsų naujoji kaimynė...

Jis dar smarkiau suraukė kaktą.

Kaimynė?

Na, žinoma. Prisiminė, kad buvo užsukusi prieš keletą savaičių su pintine, pilna pyragų ir kitokių gėrybių. Be abejo, norėjo jį papirkti, jog šoktų pagal jos dūdelę. Pyragai buvo skanūs, bet dabar atėjo atpildo valanda, kuriai jis nebuvo nusiteikęs.

— Ko nori? — burbtelėjo.

Kristina nurijo seiles.

— Na, malonu, kad paklausėte, — atsakė kaip mokėdama linksmiau. — Matote, per kelias pastarąsias savaites, kai čia atsikrausčiau, niekaip neišsivadėjo siaubingas kvapas. Pamaniau, gal jis iš alaus talpyklų, bet ne tik...

Fredas ignoravo subtilią užuominą apie alaus daryklą ir laukė suraukęs antakius, kol kaimynė mindžikavo ant jo durų kilimėlio.

— Kvapas sklinda iš nuotekų šulinio, — išpyškino ji. — Žinau, rezervuaras bendras, bet jis įrengtas jūsų sodo gale, kaip galima suprasti iš brėžinių. Taigi, norėčiau pasiūlyti pasidalyti jo išvalymo kaštais...

Ji nutilo, vildamasi, kad kaimynas elgsis padoriai ir įsitrauks į pokalbį, tada jai nereikėtų atskleisti nemalonios tiesos: bendros jų išmatos smirdi iki pat dangaus, todėl jiems reikia kuo skubiau ko nors imtis.

— Gyvenu čia jau beveik keturiasdešimt metų ir niekada nereikėjo tuštinti jokio rezervuaro, — suniurzgė jis. — Pasirodai tu ir nori pinigų už nieką. Gali apsisukti ir nešdintis, iš kur atėjusi, nes nėra ko kišti nagų prie dalykų, kurie kuo puikiausiai veikia jau daugiau nei pusšimtį metų.

Ir su tais žodžiais jis ėmė verti duris priešais pasipiktinusį veidą.

Tačiau Kristina ne veltui beveik trisdešimt metų dirbo mokytoja — ji gebėjo tvarkytis su sunkiais charakteriais.

— Jūs šiek tiek klystate, — tarė ji, dilbiu įsiremdama į medines duris, kad neužsivertų. — Šulinys senas, jį tikriausiai reikia pakeisti. Mūsų pareiga — nekelti rūpesčių kitiems...

— Kam jau kam, bet ne *tau* apie tai kalbėti, — atšovė Fredas. — Ne *aš* čia vaikštau ir beldžiu į žmonių duris pačiu netinkamiausiu metu, drumsdamas ramybę. Aš žiūriu savo reikalų... bent jau stengiuosi!

Ramindamasi Kristina giliai įkvėpė.

— Klausykite, šulinys smirda, žiauriai nemalonu, net nesinori būti sode, — tarė ji, nepajėgdama nuslėpti balso virptelėjimo.

Senuosius namus palikti buvo sunku, tik viltis švariai gyventi kaime padėjo ištverti persikraustymą, o dabar net ir toji pati viltis pakibo ant plauko.

— Prašau, pone Hamblai, — sušnibždėjo ji. — Mums reikia susitarti, kad galėčiau kreiptis į ką nors, kad išsiurbtų nuotekas. Jei problema — pinigai, aš pasiruošusi sumokėti ir jūsų dalį...

Vos ištarusi tuos žodžius, pasigailėjo.

— Ak, na taip, viskas aišku! — užsipuolė jis tyčiodamasis. — Atsikraustai čia, nusipirkusi namą už išpūstą kainą, atimi galimybes iš jaunų, sunkiai dirbančių žmonių, o tada dar įžūliai švaistaisi pinigais? Gali susikišti savo grynuosius!

Taip taręs, nustūmė Kristiną į šalį ir užtrenkė duris, palikęs moterį drebėti tirštoje prieblandoje. Ji dar svarstė, gal kumščiu padaužyti į duris, bet už nugaros išgirdo bėgančių žmonių žingsnius. Atsisukusi į tamsą išvydo grupelę, lekiančią gatve taip, lyg pragaro šunys kibtų jiems į kulnus. Bandė šūktelėti, tačiau niekas nesustojo — kiekvienas troško kuo greičiau sugrįžti į saugius namus, prie židinio. Kiek sunerimusi, Kristina dvejojo: ar bandyti dar kartą tartis su kaimynu, ar grįžti namo ir užsirakinti duris. Ir staiga pastebėjo vienišą figūrą — tai buvo Lina Gibins, vienintelės kaimo užeigos šeimininkė.

— Lina? *Lina*!

Moteris stabtelėjo po zvimbiančiu gatvės žibintu, iš baimės išplėtusi akis.

— Ar viskas gerai? — paklausė Kristina. — Atrodai taip, lyg būtum išvydusi vaiduoklį...

— Ten tas vanduo, — sušnibždėjo Lina, apglėbdama save rankomis.

Kristina susiraukė.

— Vanduo? Kas jam negerai?

— Jis *raudonas*, — atsakė Lina. — Mergelės šaltinio vanduo raudonas! Blogas ženklas.

Kristina buvo girdėjusi, kad kai kurie bendruomenės nariai vis dar laikosi senųjų pagoniškų papročių ir išpažįsta religiją, gerokai senesnę už jos pačios, tačiau dėl to niekada nesuko galvos. Labiausiai už viską ji tikėjo taisykle: „Gyvenk ir leisk gyventi kitiems“, tad jai visai nerūpėjo, kad kaimynai vadina save pagonimis, vikonais ar dar kuo nors, ir ji nebuvo iš tų moterų, kurios tiki kitais pasauliais, regėjimais ar blogais ženklais.

Visgi vieną dalyką ji *tvirtai* žinojo — Mergelės šaltinis yra natūralus telkinys, maitinamas to paties šaltinio, kuris tiekė geriamąjį vandenį visam kaimui.

— Raudonas? — netikėdama purkštelėjo. — Tikriausiai šviesos žaismas arba vaikai krečia pokštus.

Lina papurtė galvą baugščiai šaudydama akimis, tada kažką ištraukė iš kišenės ir įbruko Kristinai į rankas.

— Nešiokis su savimi, — išbėrė, — jis tave apsaugos.

— Apsaugos? — Kristina nusijuokė ir pažvelgė į nedidelį medinį talismaną. — Nėra ko bijoti... Paskambinsiu Aplinkosaugos agentūrai arba „Nortumbrijos vandenims“ ir atvažiavę viską sutvarkys.

Lina liūdnai nusišypsojo.

— Tu *nesupranti*, tiesa? — ištarė ir žengė žingsnį arčiau, prikišdama veidą prie kaimynės veido. — Kraujas vandenyje ir kraujas mėnulyje.

Drebančiu pirštu parodė į dangų. Kristina pakėlė akis ir pamatė, kad mėnulį tą vakarą *išties* gaubia raudona aureolė.

— Kažkas mirs, jei dar taip nenutiko, — sušnibždėjo Lina. — Čia veikia mums nepavaldžios jėgos. — Vėjui košiant, Lina suėmė ilgo palto atlapus. — Lik viduje. Užsirakink duris.

Ir, daugiau nieko nesakiusi, nubėgo į gatvės galą, link užeigos, kurios langai švietė kaip budrios akys. Po akimirkos Kristina atsisuko į Fredo Hamblo duris ir sustingo iš baimės, kuri smelkėsi po oda, krebždėjo proto užkaboriuose; ji staiga pasijuto sušalusi ir labai vieniša.

Dar vienas vėjo gūsis grybštelėjo sprandą, ir moteris staiga atsigręžė.

Gatvė buvo tuščia.

— Piktosios dvasios? — sumurmėjo ji. — Aš tikriausiai kraustausi iš proto.

Paskutinį kartą dirstelėjusi į Fredo Hamblo duris, nuskubėjo prie savųjų ir įėjusi patikimai jas užsirakino.

3 skyrius

Detektyvas vyresnysis inspektorius Maksvelas Finli-Rajenas galėjo sugalvoti mažiausiai šimtą kitų dalykų, kuriuos dabar darytų, užuot vairavęs vingiuotu Nortumberlando kaimo keliu nakties viduryje su viena kavos gertuve ir Dėde Pūliniu.

— Negaliu patikėti, kad nepersirengei, — stebėjosi jis. — Bent jau grimą galėjai nusiplauti. Nuo šito vaizdo sapnuosis košmarai.

Seržantas ir geras jo draugas atsisuko taip oriai, kaip tik pavyko užsimaukšlinus plikio kaukę ir ilgą pilką abitą.

— Sakei, *skubu*, — atkreipė dėmesį Frenkas Filipsas. — Kiek žinau, laisvėje slampinėja kažkoks žudikas su kirviu.

— Jeigu ir taip, užteks jam į tave pasižiūrėti ir spruks į kalnus, — sumurmėjo Rajenas, dirstelėjęs į bičiulio aprangą. — Prisiekiu, pusę savo gyvenimo praleidi kuo nors persirengęs. Kadaise maniau, jog tie tavo kaklaraiščiai blogiausia...

Filipsas pasipiktinęs tyliai suprunkštė.

— Kad žinotum, kiek daug komplimentų sulaukiu dėl savo kaklaraiščių.

— Neskaičiuok savo dukters... mergaitei vos trylika, ji kitaip negali.

Filipsas nusisuko slėpdamas šypseną.

— Jie *madingi*, — ginčijosi, — bet nesitikiu, jog suprasi.

— Jie kraupūs ir keisti, — atšovė Rajenas. — Be to, paslaptingi ir šiurpūs.

Filipsas nuoširdžiai nusikvatojo ir abiejų rankų pirštais ėmė spragsėti „Adamsų šeimynėlės“ melodiją.

— Kalėdos artėja, — pratarė po minutėlės. — Jau žinau, ką tau padovanosiu.

— Ir ką gi? Akių raištį?

— Gausi per sprandą, jei nevaldysi liežuvio, — nusijuokė Filipsas.

Rajenas sulėtino automobilį, ieškodamas *kokio nors* ženklo, kad jie nėra beviltiškai pasiklydę glūdžiose Nortumbrijos apylinkėse. Lengva kelionė dienos šviesoje tapo be galo sudėtinga aklinoje spalio nakties tamsoje; po kurio laiko viena ganykla ar kalvos šlaitas nebesiskyrė nuo kitos ganyklos ir kalvos šlaito.

— Taip ir maniau, jog per anksti išsukau iš A1 kelio, — sumurmėjo jis.

Abu vyrai įsispitrijo į priekinį stiklą, o tada pratisai atsiduso.

— Galėtume pasižiūrėti į žemėlapį, — pasiūlė Rajenas. — Jeigu nėra GPS signalo, gal privažiuosime kokį nors namą, kur galėsime sustoti ir pasiteirauti krypties.

Filipsas atsisuko į jį su išraiška, kuri galėjo reikšti tiek vyrišką pasipiktinimą, tiek tėvišką nusivylimą.

— Gana *kalbų*, — dūrė jis pirštu Rajenui į krūtinę. — Nėra jokio reikalo galvoti apie žemėlapius ar klausinėti kelio. Mes vyrai, bičiuli. *Bičai*. Medžiotojai-rinkėjai. Gaujos vadai. Mes...

— Pasiklydę, — trumpai pabaigė Rajenas.

— Kol kas, — pridūrė Filipsas, numodamas ranka.

Būtent tada išniro tamsus mikroautobusas ir prisigretino prie jų tuščiame kelyje, apakinęs juos žibintais per galinio vaizdo veidrodėlį. Vyresnysis inspektorius nuleido langą pasisveikinti su vairuotoju, kurį akimirksniu pažino. Tai buvo Tomas Folkneris, kompetentingas nusikaltimo vietų tyrėjas, dirbantis Nortumbrijos kriminalinių tyrimų skyriuje.

— Keista jus čia sutikti! Ar tik nepasiklydote? — šūktelėjo jis.

— Tiesą sakant... — prabilo Rajenas.

— Grožimės vaizdais, — įsikišo Filipsas, ir kiti du vyrai sutrikę apsidairė, nes vos kažką įžiūrėjo virš gyvatvorės, augančios abipus kelio.

— Aišku, — šyptelėjo Folkneris. — Na, aš lyg tyčia kurį laiką susitikinėjau su mergina iš Holistouno, tai žinau, kaip iš čia pasiekti kaimą. Kai *pasigrožėsite vaizdais*, galite sekti paskui mane, jei norite.

Filipsas sukryžiavo ant pilvo rankas, o Rajenas dėkingas linktelėjo ir pakėlė savo langą, nuo žvarbaus skersvėjo saugodamas automobilio vidų. Kai jie vėl pajudėjo paskui raudonus Folknerio mikroautobuso žibintus, Filipsas palaukė valandėlę ir atsikrenkštė.

— Na, tai papasakok apie tipą, kurio apžiūrėti važiuojame, — paragino sunerdamas ant pilvo pirštus.

— Vyras, Frederikas Hamblas, — atsakė jam Rajenas ir sumažino greitį, nes priartėjo prie siauro posūkio. — Šešiasdešimt aštuonerių, kaime gyveno apie keturis dešimtmečius. Atrodo, sūnus aptiko mirusįjį beveik prieš valandą.

Filipsas surimtėjęs linktelėjo.

— Mirtis sutampa su apsinuodijimais vandeniu, kurių atsirado pastaruoju metu, — pastebėjo jis. — Įdomu, o gal tas senas kriošena tapo kokio nors nevykusio Helovyno pokšto auka? Šių laikų vaikai, ir visa kita...

Rajenas nieko neatsakė, nes jam staiga dingtelėjo, kad Frenkas Filipsas, įkopęs į šeštą dešimtį, ne taip jau labai ir jaunesnis už nelaimingąjį, kurio apžiūrėti jie buvo iškviesti. Jis *niekada* savo seržanto nepavadintų „senu kriošena“, nes šis buvo gyvybingas ir kupinas energijos vyras, be to, mokėjo meistriškai malti liežuviu. Deja, niekas neturi nesustabdomos laiko tėkmės imuniteto, ir Rajenas žinojo, jog ateis diena, kai Frenkui teks sulėtinti tempą. Ta mintis vertė susimąstyti, bet dar nesijautė pasiruošęs apie tai galvoti. Jis tik vylėsi, kad ta diena dar toli.

— Netrukus pamatysim, — atsakė susimąstęs.

— Aha, toksikologijos ataskaita nurodys mums kryptį, — pritarė Filipsas. — Viliuosi, kaime mūsų nelaukia daugiau bjaurių siurprizų. Beje... kur, po velnių, ta vieta? Toks jausmas, lyg vykstame į Brigadūną*.

Rajenas šyptelėjo sau, mėgaudamasis nerūpestingu bendravimu ir galvodamas apie visus tuos metus, kai tai atrodė savaime suprantama. Jau kone buvo nusiteikęs prabilti apie jųdviejų draugystę ir ką ji jam reiškia, bet tylą vėl pertraukė Filipso balsas.

— Dabar jau gailiuosi, kad *nenusivilkau* šito kostiumo, — suniurnėjo jis, rangydamasis ant sėdynės ir pešiodamas šiurkštų abito audinį. — Nors galėjo būti ir blogiau. Laimė, nesu persirengęs prancūze tarnaite ar panašiai.

Rajenas valios pastangomis bandė nusikratyti iškilusio vaizdo, bet jam nepavyko.

— Ačiū Dievui už menkas malones, — sumurmėjo.

Kai kuklus jų konvojus pasiekė Holistouną, jaukus, mažas ir nuošalus kaimiškos vietovės brangakmenis virto šventvagišku reginiu: čia knibždėte knibždėjo greitosios pagalbos ir policijos darbuotojų, o Rajenui dar didesnį nerimą kėlė keletas žiniasklaidos automobilių, kuriais atskubėjo vietiniai rašeivos, užuodę gardžią Helovyno istoriją.

— Tikras cirkas, — sumurmėjo jis.

Filipsui teliko pritarti.

— Kaip jiems visada pavyksta atvažiuoti anksčiau už mus? — garsiai pasvarstė jis, nors abu puikiai žinojo, kad Nortumbrijos kriminalinių tyrimų skyriaus valdymo centre nuolatos būna patikimas informacijos nutekėjimo šaltinis.

* Brigadūnas — škotų folklore paslaptingas kaimas, iškylantis iš rūko vienai dienai kas šimtą metų.

Mikliai pastatęs automobilį, Rajenas išsirangė iš jo ir nužingsniavo tiesiai prie būrelio pareigūnų, kurie, atrodė, puikiai leido laiką: stoviniavo, gurkšnojo kavą iš išsineštinių puodelių, kramsnojo saldumynų likučius ir iš kažko juokėsi, visiškai nenujausdami pavojaus, artėjančio prie jų sparčiais, ryžtingais žingsniais.

— Vargšai vėplos, — sau po nosimi sumurmėjo seržantas, eidamas prie Rajeno automobilio bagažinės ir pradėdamas ieškoti atsarginės striukės. — Oi, gaus pylos.

— *Tu*!

Rajeno balsas perskrodė naktį tarsi botagas; keli kavos puodeliai pakrypo, kai pirmieji įvykio vietą pasiekę pareigūnai pasitempė, jų veiduose sustingo komiška siaubo išraiška, išvydus vyresnįjį pareigūną — ir *ne bet kokį*. Šis garsėjo ūmiu būdu ir reputacija žmogaus, kuris nepakenčia kvailių.

— *A... aš*? — vienas iš tų kvailių bedė pirštu į save.

— Ar esi pirmas į pranešimą reagavęs pareigūnas? — paklausė Rajenas, su profesine panieka nužvelgdamas kitus.

— Atvažiavome su Eliotu, pone. Tai yra su policijos konstebliu Eliotu. Dviese. Mes abu.

Šaltų mėlynų akių žvilgsnis nukrypo į kokių dvidešimties jaunuolį, kuris visaip stengėsi nusikratyti maišelio su akies obuolio formos šokoladukais, susuktais į foliją.

— O tu esi?..

— Konsteblis Vadelis, pone. Iš Berviko nuovados.

— Supratau, — sumurkė Rajenas. — Vadelis ir Eliotas iš Berviko nuovados. O likusieji?

Keli nervingi balsai prabilo vienu metu, ir jis sulaikė ranka.

— Jeigu bendraujate su skubiosios pagalbos tarnybomis, renkate pirminius parodymus ar kaip nors kitaip esate *naudingi* — puiku. Antraip man visiškai nusispjauti, iš kokios nuovados atsibastėte.

Pareigūnai energingai palinksėjo.

— Dabar apie *judu*, — tarė apgaulingai ramiu balsu, atsisukdamas į pirmuosius įvykio vietoje pasirodžiusius pareigūnus. — Leisk tavęs paklausti paprasto dalyko, Vadeli.

Jaunuolis energingai linktelėjo. *Pernelyg* energingai.

— Kur tiksliai yra *įvykio vieta*? — Rajenas skėstelėjo rankomis, rodydamas aplinkui. — Matau keturis greitosios pagalbos automobilius, atvykusius skirtingais adresais, daugybę paramedikų ir besimalančių panikuojančių kaimo gyventojų ir dar dievai žino, kiek klaidžiojančių žurnalistų. Todėl kartoju: *kur nusikaltimo vieta?*

— Pone... aš... atsiprašau, mes turėjome...

— Ją apsaugoti? — vietoj jo pabaigė Rajenas. — Pastatyti sargybinį prie durų, kad neleistų niekam įeiti ir išeiti? *Taip*, po galais. Viskas čia visiems atvira. Kaip pasiteisinsite?

Tie, kurie nepateko į tiesioginę ugnies liniją, išmintingai pasielgė skubiai pasišalinę, o likę du pareigūnai meldėsi, jog išsisuktų.

Rajenas jų tylą priėmė kaip prisipažinimą.

— Ar norite pasakyti, kad kol jūs čia stovėjote ir tarškėte kaip būrys sumautų šarkų, *nė vienas* uniformuotas asmuo nesaugojo Fredo Hamblo namų durų? Kur jūsų budėjimo žurnalas?

— Aš... a... m-na, užsirašiau pavardes į savo telefoną...

Rajenas pratrūko keiktis, ir Filipsas iš savo stebėjimo vietos už keliolikos pėdų beveik galėjo matyti, kaip oras virš konsteblių galvų pamėlsta. Šiek tiek užgaišęs, kol nusivalė nuo veido didžiumą grimo ir įsispraudė į atsarginį Rajeno lietpaltį, kuris, turėjo pripažinti, šiek tiek veržė pilvą ir buvo per ilgas, Filipsas nuskubėjo į kitą gatvės pusę prisidėti prie būrelio.

— ...ir manykite, jums pasisekė, kad neišspyriau jūsų apgailėtinų subinių atgal į bazinius mokymus! O dabar dinkite iš akių, kol neapsigalvojau!

— Aha, ir atiduokite tuos šokoladukus! Ką sau galvojate? Kad esate močiutės jachtoje? — pridūrė griežtai į juos dėbtelėjęs Filipsas,

konfiskuodamas saldumynų maišelius, prieš konstebliams išsilakstant it žiurkėms.

Po kelių sekundžių jis į burną įsimetė vieną akies obuolį.

— Ką? — paklausė, sugavęs kolegos žvilgsnį. — Kas taupo, tas turi...

Jis atkišo maišelį draugui, tačiau šis tik papurtė galvą ir nusprendė neminėti, jog jo močiutė iš tiesų turėjo jachtą. Šiuo metu tai visiškai nesvarbu.

— Nenoriu prisikimšti cukraus, kol nepažvelgiau negyvėliui į akis.

Filipsas garsiai *nugurkė* saldainį.

— Gerai, tau pavyko, — nusiskundė jis, kimšdamas saldainius į kišenę vėlesniam laikui. — Net ir aš negaliu pakęsti jų *akių*.

Rajenas surimtėjo.

— Yra tik vienas blogesnis dalykas, nei pamatyti neseniai mirusio pensininko akis, — tai išvysti šaltas tavo *žmonos* akis, kai ji sužinos, kad ir vėl nutraukei dietą.

Kraujas sustingo Filipso gyslose pagalvojus, kokį vėją sukels detektyvė inspektorė Denisė Makenzi už tokį nusižengimą.

— Kas jai pasakys? — sukrankė jis. — Tikrai jau ne mano *geriausias bičiulis*, kuris žino, jog būsiu priverstas atsilyginti... — Filipsas pakrutino gauruotus savo antakius.

— Gerai jau, *gerai*, — nusijuokė Rajenas. — Saugosiu tavo paslaptį, pliki.

Pliaukštelėjęs delnu per kaktą Filipsas suprato, kad tebėra su blizgančia plastikine plike, ir keikdamasis ją nusitraukė.

Bet kai nakties vėjas pakedeno jo paties retėjančią ševeliūrą, iškart vėl užsimaukšlino.

— Ei, einam vidun, — pasiūlė. — Čia kaip šaldytuve!

Rajenas žiūrėjo, kaip jis skuodžia Fredo Hamblo kotedžo link, ir pagalvojo, jog per visus metus, kiek kartu dirba, nėra matęs seržanto, taip skubančio susitikti su šviežiu negyvėliu.

4 skyrius

Fredas Hamblas neatrodė *šviežias*.

Jis gulėjo išsikėtojęs savo krėsle, kojas ištieseęs ant pakojos, o rankas plačiai išskėtęs į šonus groteskiška nukryžiuotojo poza. Ant kilimu uždengtų grindų, tiesiai po jo dešine ranka, buvo iškritęs alaus butelis, ir nemalonus pastovėjusio, džiūstančio alkoholio tvaikas maišėsi su subtiliu ankstyvo irimo kvapu, sudarydamas svaiginamą derinį.

— Na, turiu pareikšti, kad viską įvertinus... esu matęs ir blogiau.

Rajenas ir Folkneris atsisuko į seržantą, kuris šį tiesmuką pastebėjimą tėškė stovėdamas tarpduryje, per kelias pėdas nuo kūno.

— Labai visus paguodei, — tarė Rajenas. — Gal dar turi kokių įžvalgų, seržante?

Filipsas pakreipė galvą ir mąsliai šniurkštelėjo nosimi — jei tai įmanoma.

— Jeigu manęs paklaustumėte, pasakyčiau, kad vyruką ištiko širdies smūgis, — svarstė jis. — Nematyti jokių žaizdų ar ko nors panašaus. — Jis patraukė pečiais. — Jei jau ruošiesi atiduoti galus, geriausia tai padaryti patogiame krėsle su alaus buteliu vienoje rankoje ir su televizoriaus pulteliu kitoje.

Gryna tiesa, pamanė Rajenas ir nevalingai šyptelėjo. Jis apžvelgė išblukusį kambarį su įprastu devintajam dešimtmečiui oranžiniu ir rudu dekoru, o tada vėl žvilgtelėjo į žmogų, kuris kadaise buvo Fredas Hamblas. Iš tiesų nebuvo matyti jokių akivaizdžių agresijos ar gynybos pėdsakų. Žingtelėjęs į priekį, jis pakėlė sustingusią vyro ranką, norėdamas patikrinti, ar yra kas po pageltusiais nagais, tačiau nepamatė nė vieno nulūžusio ar kruvino nago, liudijančio

apie grumtynes. Bet iš daugiametės patirties žinojo, kad ne viskas matoma plika akimi.

Jis atsisuko į Folknerį, kuris jau buvo pradėjęs fotografuoti negyvėlį iš visų kampų, čiuženda mas polipropileniniu kombinezonu.

— Tomai, ar krenta kas nors į akis... be šito mūsų Dėdės Pūlinio?

Nusikaltimo vietos tyrėjas nuleido aparatą ir pritūpė prie nukritusio alaus butelio.

— Paimsiu mėginius nuo kilimo ir iš butelio, — dusliai sududeno pro kaukę ant veido. — Tik dėl viso pikto, gal aluje yra ko nors įdomesnio.

— Norėčiau, kad būtų patikrinti visi gėrimų indai, ar nėra įtartinų medžiagų, — nurodė Rajenas.

Folkneris linktelėjo.

— Patikrinsiu, bet, jei atvirai, nėra jokių akivaizdžių nunuodijimo požymių... paprastai būna išsiplėtusios venos, matomas paties susižalotas kaklas, patinę limfmazgiai... — Jis pasikrapštė viršugalvį, uždengtą vienkartine kepuraite ir plastikiniu gobtuvu. — Žinoma, Džefas galės pateikti jums tikslesnę ataskaitą.

Rajenas linktelėjo, pagalvojęs apie daktarą Džefrį Pinterį — policijos patologą, kuris atliks skrodimą, kai kūnas bus nugabentas į lavoninę. Viską įvertinus, Filipso mintis, kad Hamblas galėjo patirti širdies smūgį, buvo pagrįsta hipotezė, ir dauguma vyriausiųjų tyrėjų greičiausiai darytų išvadą, jog vyro mirtis nėra įtartina.

Bet vis dėlto...

— Kažkas čia atrodo ne taip, — pastebėjo jis ir ėmė atsargiai žingsniuoti ratu, žvilgsniu ieškodamas kokio nors ženklo, jog būta trečiojo asmens. — Kiek žmonių nukentėjo nuo užteršto vandens, Frenkai?

Filipsas pratisai įkvėpė ir iškvėpė.

— Skaičius tebeauga, — atsakė. — Konsteblis Vadelis informavo, kad jie turi tuziną patvirtintų atvejų, o tai reikšminga, atsižvelgiant į tai, kad kaime gyvena ne daugiau kaip penkios dešimtys žmonių.

— Kokie simptomai minimi dažniausiai? — paklausė jo Rajenas.

— Reikėtų pakalbėti su medikais, bet, iš visko sprendžiant, simptomų spektras platus, priklausomai nuo to, kiek vandens išgėrė žmonės. Pranešama apie pilvo raižymą, nevaldomą drebulį, galvos skausmą, vėmimą... ką jau kalbėti apie bėgiojimą.

Bėgiojimą?

Rajenas pasitelkė sveiką nuovoką ir padarė akivaizdžią išvadą.

Jis kalba apie viduriavimą.

— Ar kuris nors rimtai nukentėjo?

— Na, sunku pasakyti, — tarė Filipsas, nutaisydamas iškalbingą miną. — Esu tikras, vienas kitas buvo užkluptas netikėtai...

Rajenas vos neplojo sau per veidą.

— Klausiu, ar buvo išvežtų į ligoninę!

— *O*, — išsišiepė Filipsas. — Jei turi omenyje tuos, kuriems prireikė ne tik antro tualetinio popieriaus ritinėlio ir maldos, man regis, į Alnviko ligoninę išgabentas vienas ar du senoliai, kurie neteko daug skysčių ir turi būti stebimi. Nežinau, kiek dar išgabenta nuo to laiko, kai mes čia.

— Nėra pranešimų apie širdies veiklos sutrikimus ar šalutinius reiškinius?

Filipsas papurtė galvą.

— Kol kas ne, dar anksti kalbėti.

Rajenas linktelėjo ir toliau tyrinėjo kambarį, kol akys užkliuvo už seno medinio nuotraukos rėmelio ant židinio atbrailos. Jame buvo įrėminta išblukusi nuotrauka dailios jaunos moters aštuntojo ar devintojo dešimtmečių drabužiais ir Faros Foset, kaip sakytų jo mama, šukuosena.

— Kaip manai, čia velionio žmona? — pasekęs jo žvilgsnį, paklausė Filipsas.

Rajenas linktelėjo.

— Tikriausiai, — atsakė ir atsisuko pasižiūrėti į senolio kairės rankos bevardį, ant kurio nebuvo vestuvinio žiedo, tik neryškus griovelis, kurį šis galėjo palikti labai seniai. — Galbūt jie išsiskyrę.

— Keista, kad laiko jos nuotrauką, jei išsiskyrę, — pastebėjo Filipsas. — Bet nėra nieko keistesnio už žmones.

Rajenas buvo linkęs sutikti, ir, netaręs nė žodžio, apsisukęs grįžo per prieškambarį į mažytę virtuvę Hamblo kotedžo gale. Jis apžiūrėjo lauko duris, kurios buvo tvirtai užrakintos iš vidaus, tada nuėjo tiesiai prie kriauklės. Užsimovęs pirštines, atsuko čiaupą; šis sušnypštė, atgijo ir ėmė sruventi raudonos spalvos vanduo.

— Radai ką nors? — Žvalgydamasis po ankštą patalpą, Filipsas žengė ant purvino linoleumo; jo antbačiai lipo prie neplauto paviršiaus.

— Ką tik patikrinau čiaupą, — atsakė Rajenas. — Bėga raudonas vanduo, bet noriu sužinoti, ar jis pateko į vamzdyną ir kitose namo vietose. Galėtum patikrinti čiaupus vonios kambariuose?

Po minutės jis išgirdo Filipso žingsnius ant girgždančių laiptų ir antro aukšto grindų, o tada — tolimą tekančio vandens garsą.

— Taip, viršuje irgi raudonas! — nuaidėjo šūksnis.

Kol Rajenas svarstė, ką tai reiškia, Filipsas sugrįžo į mažytę virtuvę.

— Nežinau, ar mane girdėjai, bet viršuje iš čiaupų irgi bėga raudonas.

— Frenkai, net Fredas Hamblas girdėjo.

Filipsas išsišiepė.

— Na? Tai kokias išvadas padarei? Spėju, panaudota daug raudono pigmento ar panašiai, nes šiuo metu jau būtų labiau prasiskiedę.

Rajenas lėtai linktelėjo.

— Paprašysime Folknerio komandos patikrinti vamzdyną, — nusprendė.

Filipsas nesivargino priminti apie papildomus kaštus ir laiką; jis žinojo, kad partneris yra kruopštus žmogus su skaliko uosle. Jeigu Rajenas mano, jog Hamblo mirtis verta papildomų išteklių ir pajėgų, jis neims dėl to ginčytis.

— Na ir bjauru čia, — tarė žvelgdamas į perpildytą šiukšliadėžę kambario kampe, neplautus stalviršius ir supuvusių vaisių bei daržovių tvaiką. — Gaila, negalime atidaryti lango.

Rajenas ėmė tikrinti virtuvės spinteles.

— Pirmasis pranešimas apie raudoną vandenį gautas apie pusę aštuonių, — garsiai mąstė jis. — Laikotarpis, per kurį nežinomas asmuo ar asmenys galėjo užteršti vandenį, priklauso nuo to, *kurioje vietoje* teršalai pateko į vandentiekį ir kiek laiko praėjo, kol jie pasiekė kaimą ir gyventojų čiaupus.

Filipsas linktelėjo.

— Galėsime persimesti žodžiu su mergina iš Aplinkosaugos agentūros. Vis dėlto vanduo gali niekaip nebūti susijęs su tuo, kodėl Fredo nebeliko tarp gyvųjų.

Rajenas nieko neatsakė ir toliau apžiūrinėjo spinteles.

— Ko ieškai?

— Nenumanau, Frenkai.

Filipsas pavartė akis.

— Žinai, kokia tavo problema, sūnau? Esi per didelis cinikas, — pareiškė dar nespėjus Rajenui suformuluoti atsakymo į klausimą, kuris bet kokiu atveju buvo retorinis. — Žmonės *ne visada* būna tyčia ar netyčia nužudomi. Kartais tiesiog ima ir pakrato kojas.

Rajenas nusijuokė.

— Su tavimi dirbdamas visą laiką mokausi, — ištarė.

— Mielai prašom, — atsakė seržantas ir plačiai nusižiovavo, vos

neišsinarindamas žandikaulio. — Jeigu tik reikės mano patarimo apie bet ką — šokius ar meilės meną, — pasiruošęs tau padėti, vaikine.

Rajenas papurtė galvą ir atidarė paskutinę spintelę. Lentynose buvo tvarkingai pririkiuota alaus butelių.

— Ateik pasižiūrėti.

Filipsas prisiartino, kad geriau matytų.

— Atrodo, Fredas buvo žinovas, — tarė su krisleliu susižavėjimo. — Tik va, nėra jokių etikečių.

— Įdomu, ar pats alų išsivirė?

Filipsas nužvelgė virtuvę, tada vėl atsigręžė į draugą.

— Jeigu ir virė, tai tikrai ne čia. Čia nėra vietos net katei apsisukti.

Kiek pamąstęs, Rajenas priėjo prie galinių durų, pasuko spynoje raktą ir jas atidarė. Į tvankią patalpą plūstelėjo šaltas oras, o kartu su juo — ir vos juntamas apynių kvapas.

— Štai ir atsakymas, — tarė jis, vėl uždarydamas duris. — Sode tikrai turi būti pašiūrė ar kažkas panašaus. Kvepia net iš čia.

— Lažinuosi, ši veikla pridėjo jam populiarumo tarp kaimynų, — pajuokavo Filipsas.

Rajeno žvilgsnis užkliuvo už pinto krepšio, numesto kampe šalia šiukšliadėžės. Pritūpęs jį pakėlė ir viduje rado tvarkingai užrašytą kortelę.

— Galėsime jų paklausti, — pasakė bakstelėjęs pirštu į kortelę ir kišdamas ją į plastikinį įkalčių maišelį.

Po kiek laiko, dar kartą nuosekliai apėjęs Fredo Hamblo kotedžą ir išnaršęs varganus likučius to, kas kadaise buvo žmogaus gyvenimas, jie išėjo į lauką ir įkvėpė šalto nakties oro.

— Jokių vėmimo ar viduriavimo ženklų, išskyrus įprastą... na, *išsituštinimą*, kurį matome prie daugelio lavonų, — pareiškė Filipsas. — Jokių užpuolimo žymių, jokių įsilaužimo pėdsakų. Negalima laikyti šios mirties įtartina vien dėl to, kad šiandien Helovynas.

Rajenas papurtė galvą, nusitraukė vinilines pirštines ir įmetė į Folknerio paruoštą šiukšliadėžę įkalčiams.

— Nemanau, kad įtartina, nes šiandien Helovynas, — atsakė jis. — Mano galva, įtartina dėl to, jog Fredas Hamblas mirė tą patį vakarą, kai jo kaime įvyko precedento neturintis vandens apnuodijimo atvejis.

Filipsui pagaliau nušvito.

— Nes tu netiki...

— ...sutapimais, — už jį pabaigė mintį Rajenas ir vyriškai paplojo draugui tarp menčių. — Tu neklysti, po velnių, netikiu.

5 skyrius

Detektyvė konsteblė Melanė Jeits taip pat netikėjo sutapimais.

Pavyzdžiui, tikrai ne sutapimas, kad ji mato tą patį baltą „Volvo“ su 21-ųjų numeriais, stovėjusį kitoje gatvės pusėje priešais jų namus praėjusį vakarą. Ji atsitiktinai sužinojo, jog kaimynai turi tamsiai mėlyną visureigį „Mazda“, kuris dabar pastatytas tolėliau madingų blokuotųjų namų gatvėje. Tad kilo klausimas: kam priklauso tas „Volvo“ ir kodėl jie ten sėdi?

Ji patikrino laiką ir pasižymėjo užrašų knygelėje, kurią nešiojosi kišenėje.

— Mele?

Nuo Džeko balso ji krūptelėjo.

— Ką ten matai? — pasiteiravo jis, prieidamas prie jos šalia miegamojo lango.

— Nesirodyk, — sušnypštė ji, traukdama jį į šoną. — Tave pamatys.

— *Kas* pamatys?

Melanė prasižiojo ir vėl užsičiaupė, nesugebėdama rasti žodžių.

— Ar tu slapstaisi nuo vaikų? — spėjo jis, galvodamas apie gaujas pyplių, kurie tą vakarą medžiojo saldumynus. — Manau, išsiskirstė po namus, mieloji. Jau vėlu.

Ji nieko nesakiusi linktelėjo.

— Jiems, žinai, iš tiesų niekada netinka *pokštas**, — toliau kuždėjo jis, ranka apkabindamas ją per pečius, norėdamas prisitraukti prie savęs.

* Per Helovyną vaikai lanko namus ir kartoja frazę: „Pokštas arba saldainis“, tikėdamiesi gauti saldumynų.

Pasakyk jam, šnibždėjo vidinis balsas. *Pasakyk jam apie mašiną*.

Jau buvo ant liežuvio galo, bet tą sekundę ji pamatė, kaip iš „Volvo“ išlipa vairuotojas, tarsi iš nuovargio trindamas akis, jeigu neklysta, paraudusias nuo ašarų. Jis nešėsi nedidelį kelioninį krepšį, užsimetęs ant peties, ir priėjo prie dažytų lauko durų kitoje gatvės pusėje. Kai pasibeldė, jos atsidarė, ir išskėstomis rankomis pasisveikinti su draugu išėjo Melanės kaimynė.

Matant tą susitikimą, jos užrašų knygelę gniaužę pirštai atsileido ir knygelė nukrito ant grindų.

— Kas čia? — Džekas pasilenkė pakelti, ir akis užkliuvo už stulpelio datų bei laiko greta galybės kitokių pastebėjimų apie kaimynų judėjimą. — Mele?

Ji nusisuko, iš gėdos nedrįsdama pažvelgti jam į akis.

— Tiesiog padėk ant stalo, — sumurmėjo.

Džekas ilgai stovėjo, pagautas noro mylimąją paguosti ir dar stipresnio noro suprasti, kaip veikia jos protas. Praėjusį pavasarį Melanė galiausiai atidavė savo sesers žudiką teisingumui į rankas, pabaigusi ilgų penkiolikos metų skaistyklą, kai ji su šeima laukė atsakymų, kurių nebesitikėjo sulaukti. Galiausiai lemtis pasigailėjo, tačiau Endriaus Forbso, vieno baisiausių šalies serijinių žudikų, siautėjimo nutraukimas turėjo kainą; Melanė vos neprarado gyvybės ir, kaip Džekas pradėjo suprasti, jai dar labai toli iki žmogaus, kokiu ji kadaise buvo. Jis įsikišo knygelę į galinę kišenę, paslėpdamas nuo akių, ir nusprendė, kad šį kartą teiks pirmenybę paguodai, o ne tiesos paieškoms.

— Mele, — švelniai palietė jos ranką. — Gal trumpam prisėskime?

Kai kada ji užsiliepsnodavo pykčiu, bet šiandien pasiūlymas jai tiko.

— Gerai, — abejingai atsakė.

Džekas nuvedė ją prie sofos, ant kurios išsitiesusi gulėjo katė. Letenas išskėtusi į šalis ji atrodė kaip pagiringas žmogus.

— Pasislink truputį, — paprašė Džekas ir nusijuokė, kai gyvūnas pramerkė vieną gintaro spalvos akį ir nusižiovavo.

Imdamasis iniciatyvos jis viena ranka pakėlė katę, o kita padėjo Melanei atsisėsti ir mikliai paguldė pūkų kamuolį jai ant kelių, kad mažiau norėtų kur nors skubėti. Kaip ir tikėjosi, Melė ėmė glostyti gyvūną, šis įsitaisė patogiau ir iškart užmigo.

— Aš nenoriu kalbėtis, — tiesiai rėžė Melanė.

Džekas atsisėdo šalia ir giliai įkvėpė galvodamas, kad pasakyti reikia tiek daug, o jis net nežino, nuo ko pradėti. Bandė įsivaizduoti, ką būdami jo vietoje patartų Rajenas ar Filipsas. Abu šiuos vyrus jis gerbė; abu jie buvo atvargę dėl savo mylimųjų. Deja, Džekas nujautė, jog jie greičiausiai patartų klausyti širdies ir būti kantriam.

Lengva pasakyti, kur kas sunkiau padaryti.

— Gali nekalbėti, jei nenori, — pradėjo jis atsargiai. — Bet aš čia, jeigu norėtum.

Žodžiai ilgam pakibo ore, ir Džekas jau pradėjo galvoti, kad leptelėjo ką nors ne taip.

— Negaliu... — Melė nurijo seiles. — Atrodo, negaliu liautis galvojusi, jog mums gresia pavojus. Matau jį visur — kiekviename nepažįstamame veide, nematytame automobilyje... nežinau, kaip nustoti įsivaizduoti blogiausia.

Jos tikrai negalima kaltinti, kad išsivystė tam tikra paranoja, pagalvojo Džekas, ypač po visko, ką išgyveno. Kai išaiškėjo tiesa apie Forbso žmogžudystes, ji pasimokė, jog iš savo aplinkos negalima pasitikėti niekuo, kad ir kaip jie atrodytų.

Kita vertus, ji turėjo kuo nors pasitikėti, ir Džekas vylėsi, jog pradės nuo *jo*.

— Nepamiršk, turime reikalų su mažuma, — pasakė, nesąmoningai pakartodamas tą vakarą Filipso ištartus žodžius. — Ne visi yra žudikai, Mele. Ne visi nori tave nuskriausti.

— Žudikai nesiskiria nuo kitų žmonių, — sumurmėjo ji.

Džekas negalėjo į tai nieko atsakyti, nes ji, žinoma, teisi. Žudikai neturi ragų ir nealsuoja ugnimi. Jie dažniausiai atrodo kaip eiliniai žmonės, nors gyvena neįprastai žiaurų gyvenimą.

— Turi rasti būdą tvarkytis toliau, — švelniai tarė jis. — Negali nuolatos šnipinėti pro langus mūsų kaimynų ar sekti, kada išeinu į darbą ir grįžtu namo.

Džekas sumirksėjo, tramdydamas netikėtai ištryškusias ašaras, kai negailestinga realybė smogė tarytum kumščiu į veidą: Melanė nepasitikėjo juo, nes nepasitikėjo *niekuo*.

— Aš nesu toks kaip Forbsas, — toliau kalbėjo jis. — Tau nereikia stebėti nei mano, nei kieno nors kito judesių. Negyvenu dvigubo gyvenimo. Mažai tokių būna.

Faktas, kad Melė *galvoja* apie jį, kaip apie visus kitus, o ne kaip apie ją mylintį vyrą, buvo skaudus, bet Džekas stengėsi prisiminti — tai jos potrauminio streso pasekmė. Vis dėlto skaudėjo beprotiškai.

— Atrodo, negaliu nustoti, — prisipažino ji, ir jos kvėpavimas ėmė trikti, kovojant su ašaromis. — Tai tarsi nenumaldomas potraukis. Man reikia žinoti, ką veikia aplink esantys žmonės.

— Man nerūpi, kad seki mano telefoną, — kiek pavargusiu balsu tarė Džekas. — Gali man skambinti bet kada, ir aš atsiliepsiu, jeigu galėsiu. Tačiau, Mele, prašau patvirtinti, jog rimtai negalvoji, kad galėčiau būti ne tas, kas esu. Bent tiek man pasakyk.

Tada Melanė pažvelgė į jo atviras rudas, patvirtinimo ieškančias akis, ir pasigailėjo, kad negali ištarti žodžių, kurie jį nuramintų. Racionaliai mąstydama ji žinojo, jog detektyvas konsteblis Džekas Lauersonas yra geras vyras ir išskirtinis pareigūnas, kaip žinojo, kad ir kiti kolegos iš Nortumbrijos kriminalinių tyrimų skyriaus yra tokie. Taip pat, mintimis grįžusi į praėjusį pavasarį, suprato, jog jai niekada nebūtų kilęs noras domėtis, kada išeina ir grįžta namo kaimynai, nebūtų sukusi galvos dėl gatvėje paliktų nematytų au-

tomobilių, kuriuos žmonės ten palikti turėjo teisę. Ji būtų galėjusi nueiti iki prekybos centro ar parduotuvėlės ant kampo be nuolatinio pojūčio, kad yra stebima ar sekama, ir kiekviename lange *nesivaidentų* Forbso veidas. Platus pasaulis tapo siaubinga, nebepatikima vieta, todėl ji užsisklendė savyje, pavertė namus savo prieglobsčiu, vieta, kur buvo padėties šeimininkė. Deja, dabar jau nebesijautė saugi ir tarp šių keturių sienų, nes tiesa tokia: pasaulyje nėra vietos, kur ji galėtų pabėgti — nei pakankamai didelės, nei mažos, kur pasislėptų nuo savo pačios minčių. Nes ten, giliame, tamsiame kampe, liko nemiręs ir nepalaidotas Endrius Forbsas — jis buvo gyvas ir sveikas, ir nepaliaudamas peiliu žalojo jai širdį.

— Negaliu tau to pasakyti, — galiausiai sušnibždėjo. — Norėčiau, Džekai, bet negaliu. Bandžiau su tuo kovoti...

Kovoti su juo.

— ...ir paranoja tik stiprėja.

Džekas susiraukė, pagalvojęs apie savaitinius terapijos seansus, kuriuos ji nustojo lankyti.

— Maniau, sakei, jautiesi geriau ir tau nebereikia lankytis pas daktarą Harisą?

— Pamelavau, — prisipažino Melė. — Seansai nepadėjo, Džekai. Jaučiuosi taip, lyg niekas manęs nesuprastų.

— Aš bandau...

— Bet tu negali! — pratrūko ji. — Kaip galėtum? Tu nepraradai mylimo žmogaus...

— Nejaugi? — pusbalsiu ištarė jis, tačiau Melė jo neišgirdo.

— Maniau, atostogos padės, — toliau kalbėjo ji. — Bet kiekviena diena tokia pati, ir aš jaučiuosi įkalinta tarp šių keturių sienų.

— Norėtum pamėginti grįžti į darbą?

Praėjo daugiau nei pusė metų, pagalvojo jis. Galbūt Melanei vėl reikia grįžti į vėžes, kad kuo mažiau galvotų apie praeitį?

— Galbūt, — tarė ji. — Aš pasikalbėsiu su Rajenu.

Ji atsitiesė, tada nuėjo paimti kompiuterio, ketindama išsiųsti laišką viršininkui ir sutarti dėl susitikimo. Katė nupėdino pas Džeką ir bakstelėjo nosimi į ranką.

— Žinau, — sumurmėjo jis. — Aš taip pat nerimauju.